

GEN. STÁB ČS. LIDOVÉ ARMÁDY
OPERAČNÍ SPRÁVA

64/10

22. 11. 1962
Rojden generál

Přísně tajné, zvláštní důležitost

čj. 00-10081/22-15-62

64/9

Generálporučík
Mladec Kovalík
Počet listů: 26
25. 11. 1962
P

ORGANIZAČNÍ PRINCIPY ČSLA.

č.j. 0010081 / ZD OS

Výtisk č. 1

Počet listů: 26

22. listopad 1962

ORGANIZAČNÍ PRINCIPY ČSLA

1) Základní principy výstavby a organizace ČSLA-

Organizační principy ČSLA vycházejí z aplikací společné socialistické vojenské doktríny. Řídí se tedy zásadami této společné doktríny a jsou ovlivňovány na jedné straně cíli, kterých se chce dosáhnout v příští možné válce a na druhé straně úrovní vojenského umění a lidskými i materiálními zdroji státu.

Nejkonkrétnějším výrazem toho, jak aplikovat zásady socialistické vojenské doktríny pro činnost vojsk jsou vojenské řády.

a) Pro organizační principy ČSLA jsou jedním z hlavních podkladů ustanovení Polního řádu čs. ozbrojených sil, který vymezuje pojmy různých druhů boje a stanoví, že útočný boj je základním a hlavním druhem boje, kterým jedině se může dosáhnout vítězství nad nepřítelem. Z toho plyne první základní these výstavby ČSLA: budovat armádu takovou, která kromě jiných druhů boje je především schopna vést útočný boj.

b) Z úlohy a místa ČSLA v rámci obranného systému států Varšavské smlouvy a z konkrétního úkolu uloženého ČSLA Hlavním velením Spojených ozbrojených sil vyplývá druhá these: naše armáda musí být budována v takovém složení, aby byla schopna vést samostatnou frontovou operaci. Z první základní these pak vyplývá, že musí být schopna vést především útočnou frontovou operaci. Časové možnosti zasazení dalšího operačního sledu v našem prostoru pak určují pro případ nenedáležho napadení dobu 10-12 dnů, po kterou bude nutno vést první operaci zcela samostatně.

c) Vezmeme-li v úvahu úmysl západních imperialistických sil, napadnout socialistické státy nenadálým útokem s cílem dosáhnout překvapení a tak získat vážnou výhodu v počátečním období války, dojdeme k závěru, že by bylo účelné mít v době míru ozbrojené síly na válčišti v složení, které by umožnilo dosáhnout hlavního cíle počátečního období války těmito silami, bez nutnosti doplnit je mobilizací. To je však pro kterýkoliv stát ekonomicky neúčasně. Proto se v době míru udržují takové ozbrojené síly, které jsou schopny včas provést jaderný úder, odrazit nenadálé vzdušné napadení a vést aktivní pozemní a vzdušné operace. Tyto síly musí být schopny rychle zvyšovat sílu úderů tím, že zasazují do sražení další zmobilizované svazky a svazy.

V strategickém rámci je třeba mít v míru takové ozbrojené síly, které by byly schopny hned v prvních hodinách války získat strategickou iniciativu a zabezpečit dosažení bližšího strategického cíle.

Z celkového potřebného množství ozbrojených sil, schopných řešit strategické cíle, udržují se v stálé bojové pohotovosti

- síly a prostředky strategického určení v složení potřebném k dosažení cílů války,
- systém PVOS a
- určitá část ostatních ozbrojených sil.

Z toho část svazů a svazků pozemních vojsk a letectva, která je určena k vedení prvních operací a rozložena v přihraničních prostorech, je třeba udržovat v složení, které by zabezpečilo splnění hlavních úkolů počátečního období války. Druhá část těchto sil musí mít krátké lhůty zmobilizování, tak aby tato vojska mohla být zasazena již v prvních operacích počátečního období války.

V strategickém rámci jsou pak ještě ozbrojené síly, které mají delší mobilizační lhůty a jsou určeny k živení operací v dalším průběhu války, k doplňování fronty a k vytváření nových svazků a svazů. Tato vojska mohou být předurčena pro třetí operační sled, pro druhý strategický sled a pro další strategické sledy.

Pod pojmem prvního strategického sledu rozumíme hlavní uskupení ozbrojených sil státu (koalice států), složené z raketového vojska, letectva, sil a prostředků PVOS, z pozemních vojsk mírové doby a také z vojsk mobilizovaných na celém území státu (koalice) a určených k vedení operací v prvním období války, v jehož průběhu se předpokládá dosáhnout bližšího vojensko-politického cíle, tj. rozbít značnou část ozbrojených sil nepřítele, vyřadit z války řadu členů nepřátelské koalice a vážně narušit vojensko-ekonomický potenciál nepřátelské koalice.

Vymezení sestavy prvního strategického sledu vychází ze soudobého chápání počátečního období války, jehož hlavním obsahem je vést aktivní boj, zaměřený na dosažení bližšího strategického úkolu, kterým rozumíme rozdrčení hlavních strategických sestav ozbrojených sil nepřítele, ovládnutí důležitých hospodářských oblastí a oblastí rozvinování nepřátelských sil.

První strategický sled se může členit na 2 i více operačních sledů.

První operační sled je hlavní jádro prvního strategického sledu; jeho úkolem je odrazit nenadálý útok nepřítele a provést první operace. Udržuje se obvykle v plné bojové pohotovosti již v době míru na válčích.

Další operační sledy se tvoří z vojsk, která mají stanovené delší lhůty na zmobilizování, soustředění a rozvinutí na příslušných válčích.

Z těchto obecných zásad vyplývá místo naší armády v rámci prvního strategického sledu Spojených ozbrojených sil na Evropském válčích. Vzhledem k možnosti nenadálého útoku se strany ozbrojených sil NATO, s nimiž jsme v dotyku, je nutno tvrdě posuzovat všechna vojska ČSLA jako součást prvního operačního sledu.

K splnění úkolu ČSLA by proto měla být udržována v stálé bojové pohotovosti nejen naše raketová vojska, systém PVOS a letectvo, ale i všechny svazy pozemních vojsk. To však není pro náš stát z mnoha důvodů únosné. Proto musíme počítat

s tím, že i když naše armáda je součástí prvního operačního sledu, bude mít vždy část vojsk v době míru na zkrácených počtech, že bude doplňována a část vojsk stavěna v mobilizaci, ovšem v nejkratších mobilizačních lhůtách.

Ekonomický rámeček a lidské rezervy našeho státu nedovolují počítat se stavěním dalších operačních a strategických sledů. Rámeček frontu je pro nás konečný a musíme se omezit i v dalším průběhu války pouze na doplňování ztrát vojsk tohoto jediného frontu.

Z dílčích závěrů ad a), b), c) plyne toto pojetí potřebného složení a pohotovosti ČSLA:

A) S l o ž e n í :

a) Front v složení dvou až tří vševojskových armád a frontových záloh s nutnými frontovými prostředky, především útvary a svazky raketového vojska, vojsk PVO, spojovacího, ženijního a chemického vojska a s frontovým týlem, vybaveným především prostředky automobilní a potrubní dopravy, železničním vojskem, silničními a mostními útvary a svazky, útvary a zařízeními zdravotnické služby, tj. vojska a týly vcelku zabezpečující provedení samostatné útočné frontové operace.

Armády by měly mít po 4-5 vševojskových svazcích (z toho po 2 tankových), armádní prostředky a armádní tyl, tedy celkem nejméně 16 vševojskových divizí včetně frontové zálohy. (Frontové prostředky podrobně viz čj. 0012525/19/ZD/61)

b) Letecká armáda, vybavená stíhacím, stíhacím-bombardovacím, bombardovacím, průzkumným, výsadkovým a dopravním letectvem, s příslušným leteckým týlem, v minimálním složení: 4-5 stíhacích leteckých divizí, 2-3 stíhací bombardovací, 1 bombardovací, 2 pluky pro taktický průzkum, 1 pluk pro operační průzkum, 1 dopravní výsadková divize, 1 dopravní zásobovací divize.

c) Vojska protivzdušné obrany státu, v složení protiletadlového (v budoucnu protiraketového) raketového vojska, stíhacího letectva, radiotechnického vojska a potřebných zabezpečovacích a týlových jednotek a zařízení.

d) Svazky, útvary, ústavy a zařízení teritoriálního charakteru, zabezpečující:

- doplňování a zásobování frontu a teritoriálních vojsk a zařízení,
- odsuny lidí a materiálu z fronty, léčení lidí a opravy bojové techniky a materiálu,
- výcvik dalších záloh a branců,
- sledování radiační situace a odstranění následků napadení nepřítele na teritoriální vojska a zařízení,
- udržování a řízení provozu na komunikacích a spojích, včetně jejich údržby a obnovy.

Poznámka:

- podrobný přehled útvarů, svazků a týlových prostředků k zabezpečení frontové operace viz čj. 0012525/19/1961/ZD,
- k činnosti na teritoriu pro civilní potřebu a zčásti i pro vojenské potřeby bude nutno využít kromě vojenských i civilních prostředků jednotlivých rezortů státní správy.

B) P o h o t o v o s t :

Vojska ČSLA jako součást 1. operačního sledu Spojených ozbrojených sil plní současně i funkci krytu v pojetí nejen krytu území ČSSR, ale jako součást celkového krytu území států Varšavské smlouvy.

V soudobých podmínkách dostává pojem krytu nový obsah. Proti dřívějším požadavkům, kdy kryt se v podstatě omezoval na přikrytí státních hranic více méně pasivním způsobem, jsou v soudobých podmínkách úkoly krytu mnohem obsažnější.

Kryt je nutno uskutečňovat v strategickém rámci, v němž kromě zásadní funkce strategických raketových vojsk a letectva hraje nejdůležitější úlohu první operační sled. Úkoly krytu plní část sil prvního operačního sledu. Hlavním úkolem krytu je jako dříve, zajistit rozvinutí hlavních sil podle plánu prvních operací. Pojetí krytu není však pasivní, jako dříve. Úkol krytu, zajistit rozvinutí hlavních sil se splní nejlépe zajištěním čáry rozvinutí v hloubce nepřátelského území. Proto vojska krytu plní svůj úkol aktivní činností na hlavních strategických a operačních směrech.

Vezmeme-li v úvahu důležitost střeoevropského válčiště, operačních směrů, vycházejících z našeho území a místo ČSLA v prvním operačním sledu, zdůrazňují tyto závěry požadavek nejvyšší stálé pohotovosti vojsk ČSLA k provedení útočné frontové operace.

K tomu, aby se požadavkem udržování stálé vysoké bojové pohotovosti nenarušila ekonomická základna státu, je nutno přistoupit na minimální rozsah opatření, zajišťujících takovou pohotovost vojsk, která by dovolila odražení vzdušného úderu a okamžité rozvinutí operací. To znamená, že některá vojska je nutno udržovat v stálé vysoké bojové pohotovosti, některá je možno ponechat v míru na snížené bojové pohotovosti a doplňovat je nebo stavět v nejkratších mobilizačních lhůtách.

V stálé vysoké bojové pohotovosti, zabezpečující kdykoliv neprodlené zahájení bojové činnosti je nutno udržovat:

- všechny útvary a svazky raketových vojsk
- vojska PVOS
- letectvo
- armády prvního sledu, dislokované v příhraničních prostorech
- nejnutnější zálohy a jednotky zabezpečení frontu.

